

Het bestuur van Pensioenfonds PGB, gevestigd te Amsterdam
gelet op: artikel 23 van de statuten,
besluit tot wijziging van het Pensioenreglement, zoals weergegeven in dit besluit.

Stichting Pensioenfonds PGB

PENSIOENREGLEMENT UITKERINGSOVEREENKOMST

Dit pensioenreglement regelt de rechtsverhouding tussen de pensioenuitvoerder en de deelnemer.

Ingevolge artikel 23 van de statuten vastgesteld in de bestuursvergadering van 17 september 1992.
Laatstelijk gewijzigd door het bestuur bij besluit van 29 juni 2017.

U treft in dit overzicht aan:

Deel I Basisregeling

- Hoofdstuk I Definities
- Hoofdstuk II Deelname
- Hoofdstuk III Informatieverstrekking
- Hoofdstuk IV Uitkeringen
- Hoofdstuk V Flexibele pensionering
- Hoofdstuk VI Uitbetaling en terugvordering
- Hoofdstuk VII Aanspraken na beëindiging van de deelname
- Hoofdstuk VIII Vrijstellingen
- Hoofdstuk IX Vrijwillige verzekeringen
- Hoofdstuk X Waardeovername van pensioenaanspraken
- Hoofdstuk XI [vervallen]
- Hoofdstuk XII Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten
- Hoofdstuk XIII Geschillen- en klachtenprocedure
- Hoofdstuk XIV Overgangs- en slotbepalingen

Deel II Werkgeverspecifieke bepalingen

Bijlagen

Deel I Basisregeling

HOOFDSTUK I Definities

Artikel 1 Definities

Dit reglement is het Pensioenreglement van het Pensioenfonds PGB zoals vermeld in artikel 23 van de Statuten.

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Werkgever : werkgever in de zin van de statuten;
- b. Werknemer : werknemer in de zin van de statuten;
- c. Deelnemer : werknemer of gewezen werknemer, die pensioenaanspraken verwerft jegens het fonds conform dit pensioenreglement;
- d. Parttime deelnemer : werknemer, die krachtens een arbeidsovereenkomst minder uren arbeid verricht dan bij die werkgever, in geval van volledig dienstverband, gebruikelijk is;
- e. Gewezen deelnemer : de (gewezen) werknemer door wie op grond van een pensioenovereenkomst geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelname een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het fonds;
- f. Gewezen partner : de partner van wie het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap dan wel de relatie in de zin van artikel 1 sub j onder III van dit pensioenreglement is beëindigd;
- g. Aanspraakgerechtigde : de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner, die begunstigde is voor het nog niet ingegane pensioen;
- h. Gepensioneerde : de pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan;
- i. Pensioengerechtigde : de persoon voor wie op grond van de pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan;
- j. Partner :
 - I. de echtgenoot van de (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde;
 - II. de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde een geregistreerd partnerschap is aangegaan als bedoeld in titel 5A van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
 - III. de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde gedurende ten minste een half jaar onafgebroken een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd.
Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 - de gezamenlijke huishouding moet op een door het bestuur te bepalen wijze zijn aangemeld bij het fonds;
 - tussen beide partners moet een door het fonds voorgeschreven verklaring zijn ondertekend;
 - beide partners moeten op hetzelfde adres zijn ingeschreven in het bevolkingsregister;
 - er is sprake van twee personen waartussen geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat.Voor de toepassing van dit pensioenreglement kan een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op enig moment slechts één partner hebben. Het partnerpensioen wordt toegekend aan de partner die als eerste partner van de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde kan worden aangemerkt;
- k. Franchise : het gedeelte van het pensioengevend loon waarover krachtens artikel 18a lid 7 van de Wet op de loonbelasting 1964 geen pensioenaanspraken worden verworven. De hoogte van de franchise wordt met inachtneming van de fiscale grenzen bepaald in artikel 5 deel II van dit pensioenreglement;
- l. Pensioengevend loon : het loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 waarover pensioenaanspraken kunnen worden verworven met uitzondering van de waarde van het privé gebruik van de auto van de zaak, en zoals dit door de werkgever op een door het bestuur te bepalen wijze is opgegeven aan het fonds, met inachtneming van de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964;
- m. Pensioenaanspraken : het recht op een nog niet ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen;
- n. Pensioendatum : de eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer recht krijgt op een AOW uitkering;
- o. Pensioeningangsdatum : de pensioendatum, dan wel de datum waarop door vervroeging of uitstel het pensioen daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk is ingegaan;
- p. Pensioenrichtleeftijd :
 - de leeftijd van 67 jaar waarop de vanaf 1 januari 2013 verworven aanspraken op ouderdomspensioen gericht zijn;

- q. Pensioenrechten : - de leeftijd van 65 jaar waarop de tot 1 januari 2013 verworven aanspraken op ouderdomspensioen gericht zijn; bepalend voor de leeftijd is de eerste dag van de maand waarin deze bereikt wordt; het recht op een ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen, uitgezonderd de voorwaardelijke toeslagverlening;
- r. Scheiding : echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, of beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood of vermissing dan wel door een huwelijk met de vroegere geregistreerde partner; of beëindiging van de bij het fonds aangemelde gezamenlijke huishouding;
- s. Ouderschapsverlof : periode als bedoeld in artikel 6.2 van de Wet arbeid en zorg;
- t. Zorgverlof/educatief verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid ten behoeve van zorg of educatie waaronder mede wordt verstaan het vergroten van arbeidskwalificatie;
- u. Onbetaald verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, tussen werkgever en werknemer overeengekomen verlof met betrekking tot gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid;
- v. Sector : een (deel van een) bedrijfstak zoals omschreven in artikel 3 en volgende van de Statuten;
- w. Sectorbepalingen : de onderdelen van de pensioenregeling van een sector die afwijken van deel I Basisregeling van het fonds van dit pensioenreglement en welke zijn omschreven in deel II van dit pensioenreglement;
- y. Arbeidsongeschiktheids-
wetgeving : Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), respectievelijk Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA);
- aa. Arbeidsongeschiktheid : de eerste dag van toekenning van een WAO- respectievelijk een WIA-uitkering;
- ab. Fonds : Stichting Pensioenfonds PGB;
- ac. Bestuur : het bestuur van het fonds;
- ad. Uitvoeringsorganisatie : PGB Pensioendiensten B.V., de administrateur van het fonds;
- ae. Beleidsdekkingsgraad : het gemiddelde van de dekkingsgraden van het fonds ultimo van de maand van vaststelling en van de elf maanden daaraan voorafgaand;
- af. Dekkingsgraad : de verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de contante waarde van de pensioenaanspraken en de pensioenrechten, uitgedrukt in een percentage.
- ag. Partnerpensioen op risicobasis : het partnerpensioen op basis van een verzekerd partnerpensioen, dat wil zeggen dat er geen sprake is van opbouw van partnerpensioen. Een deelnemer heeft alleen recht op het verzekerde partnerpensioen wanneer er sprake is van diens deelname aan de pensioenregeling.
- ah. Wachttime : dit is de wachttime van 104 weken in de zin van artikel 23, eerste lid WIA en artikel 7:629, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, respectievelijk artikel 29, vijfde lid van de Ziektewet. Het UWV kan op verzoek van de deelnemer een kortere uitkeringstermijn vaststellen indien de deelnemer volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is (op basis van artikel 23, zesde lid van de WIA). Een verkorte wachttime bedraagt ten minste 13 weken en ten hoogste 78 weken.
- ai. Maximum pensioengevend
loon : Het maximum pensioengevend loon zoals genoemd in artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964.

HOOFDSTUK II Deelname

Artikel 2 Aanvang en einde van de deelname

- (1) De deelname vangt aan op de eerste dag van indiensttreding bij een werkgever dan wel het moment van aansluiting van werkgever bij het fonds.
- (2) De deelname eindigt bij:
 - a. het bereiken van de pensioendatum;
 - b. beëindiging van de status van werknemer behalve in het geval de deelnemer in aanmerking komt voor premievrije pensioenopbouw als bedoeld in artikel 4 van dit pensioenreglement ;
 - c. beëindiging van de premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid;
 - d. overlijden van de deelnemer.
- (3) De deelname wordt, gedurende de periode dat de werknemer zijn arbeid geheel of gedeeltelijk onderbreekt in verband met zorgverlof/educatief verlof of onbetaald verlof, naar de mate van deze onderbreking opgeschort, tenzij anders bepaald in de sectorspecifieke bepalingen in deel II van dit pensioenreglement.
- (4) Het fonds administreert de deelnemersjaren van de deelnemers.

Artikel 3 Aanspraken

- (1) Het karakter van de in dit pensioenreglement opgenomen pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet, tenzij anders bepaald. Dit reglement verleent aanspraak op ouderdomspensioen, partnerpensioen, bijzonder partnerpensioen en wezenpensioen.
- (2) Aanspraak op ouderdomspensioen komt toe aan deelnemers en gewezen deelnemers.
- (3) De aanspraak op partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement toe aan de partner van:
 - a. een aanspraakgerechtigde met uitzondering van de gewezen partner, die de pensioendatum nog niet heeft bereikt;
 - b. een gepensioneerde, die op de pensioeningangsdatum of pensioendatum indien het pensioen wordt uitgesteld, niet heeft gekozen voor uitruil van het partnerpensioen als bedoeld in artikel 14 van dit pensioenreglement.
- (4) De gewezen deelnemer die, aansluitend aan het einde van de deelname en na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, recht heeft op een inkomensvervangende, loongerelateerde uitkering op grond van de Werkloosheidwet, behoudt gedurende de periode dat hij de uitkering ontvangt, naast een eventuele aanspraak op het opgebouwde partnerpensioen, eveneens aanspraak op het ten tijde van de beëindiging van de deelname bestaande verzekerde maar niet opgebouwde deel van het partnerpensioen. De hoogte van het partnerpensioen wordt vastgesteld conform artikel 3 van deel II van dit pensioenreglement. Tevens wordt rekening gehouden met een uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen conform artikel 15 van dit pensioenreglement.
- (5) De aanspraak op bijzonder partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan de gewezen partner van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- (6) De aanspraak op wezenpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan elk eigen kind beneden de leeftijd van 18 jaar, dat tot de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in familierechtelijke betrekking staat in de zin van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964. Met kinderen in de vorige volzin bedoeld worden gelijkgesteld pleeg- of stiefkinderen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, die door de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde als een eigen kind worden onderhouden met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964. Met kinderen beneden de leeftijd van 18 jaar worden gelijkgesteld kinderen van 18 tot 27 jaar, die door middel van een studieverklaring van de onderwijsinstelling aantonen dat de voor werkzaamheden beschikbare tijd voor minimaal 18 uur per week in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding. Uitkering van het wezenpensioen vindt plaats tot en met de maand voorafgaande aan de maand waarin het kind de 27-jarige leeftijd bereikt.
- (7) Indien de werknemer gedurende de periode van onbetaald verlof arbeidsongeschikt wordt of overlijdt, dan behoudt hij dezelfde aanspraken krachtens het pensioenreglement als ware de deelname niet geheel of gedeeltelijk opgeschort, tenzij in het geval van arbeidsongeschiktheid na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, geen loongerelateerde uitkering wordt ontvangen.
- (8) Opname van onbetaald verlof tot een maximum van 18 maanden door de deelnemer is niet van invloed op de aanspraken uit hoofde van partner- en wezenpensioen krachtens dit reglement.
- (9) Bij toepassing van hetgeen bepaald is in de leden 7 en 8 van dit artikel, geldt als pensioengevend loon het pensioengevend loon dat direct voorafgaande aan de periode van verlof door de deelnemer is genoten, met inachtneming van het maximum pensioengevend loon en de overige fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij toepassing van hetgeen is bepaald in de leden 7 en 8 gelden tevens de voorwaarden opgenomen in artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en aanverwante regelgeving.

Artikel 4 Premievrije pensioenopbouw

- (1) De aanspraak op (gedeeltelijke) premievrije pensioenopbouw ten behoeve van een deelnemer ontstaat zodra de deelnemer arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving en wordt voortgezet zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt doch uiterlijk tot de pensioeningangsdatum van de deelnemer.
- (2) Om voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking te komen, moet de deelnemer op de dag voorafgaand aan de wachttijd als bedoeld in de arbeidsongeschiktheidswetgeving deelnemer in het fonds zijn en aansluitend aan de wachttijd dan wel binnen vier weken na deze wachttijd recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegekend krijgen.
- (3) De deelnemer die arbeidsongeschikt is, komt voor toepassing van dit artikel voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking naar de mate van zijn arbeidsongeschiktheid. Indien de deelnemer op het moment dat de deelneming aanvangt reeds gedeeltelijk arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving, wordt premievrije pensioenopbouw uitsluitend verleend indien en voor zover er sprake is van toename van de arbeidsongeschiktheid tijdens de deelneming.
- (4) Na beëindiging van de status van deelnemer kan de mate van premievrije pensioenopbouw niet meer verder toenemen. Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer, na een eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, binnen vier weken herleeft, wordt de premievrije pensioenopbouw opnieuw voortgezet. De

premievrije pensioenopbouw wordt in dat geval maximaal gebaseerd op de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze gold op het moment van de eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering.

- (5) De mate van premievrije pensioenopbouw is bepaald in artikel 7 van deel II van dit pensioenreglement.
- (6) Om in aanmerking te komen voor premievrije pensioenopbouw dient de deelnemer zich daarvoor bij het fonds aan te melden.
- (7) Ten behoeve van een deelnemer, die op grond van het ouderschapsverlof niet werkzaam is, bestaat recht op premievrije pensioenopbouw zolang en naar de mate waarin de deelnemer uit dien hoofde niet werkzaam is.
- (8) Voor een deelnemer die pensioen opbouwt uit premiebetaling over loon en tegelijkertijd in aanmerking komt voor gedeeltelijke premievrije pensioenopbouw als bedoeld in de vorige leden zal de totale pensioenopbouw over de betreffende periode nimmer meer bedragen dan de pensioenopbouw die een arbeidsgeschikte deelnemer over dezelfde periode uit premiebetaling maximaal kan verwerven. Dit wordt als volgt bepaald: de pensioenopbouw uit premiebetaling over loon wordt zodanig aangevuld vanuit de premievrije pensioenopbouw zodat de totale pensioenopbouw gelijk is aan de opbouw over loon als bedoeld in artikel 4b van deel II van dit pensioenreglement. Deze pensioenopbouw zal daardoor gelijk zijn aan de pensioenopbouw van een niet arbeidsongeschikte deelnemer.
- (9) Indien de deelnemer naast de premievrije pensioenopbouw bij PGB bij een andere pensioenuitvoerder pensioen opbouwt, dan is de deelnemer verplicht dit aan het fonds te melden. Het bestuur is bevoegd deze aanspraken in mindering te brengen op de aanspraken die op grond van premievrije deelneming worden verworven.
- (10) De aanspraken en pensioenen, waarop de premievrije pensioenopbouw recht geeft, worden vastgesteld op basis van de pensioengrondslag zoals genoemd in deel II van dit pensioenreglement. De pensioengrondslag is de grondslag die gold onmiddellijk voor de ingangsdatum van de premievrije pensioenopbouw bij het fonds, waarbij geldt dat onder pensioengevend loon wordt verstaan het gemiddelde pensioengevend loon over de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van intrede van de arbeidsongeschiktheid. Bij strijdigheid met de fiscale grenzen vindt aanpassing plaats van de pensioengrondslag aan de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964.

HOOFDSTUK III Informatieverstrekking

Artikel 5 Opgaven en inlichtingen

- (1) Aanspraakgerechtigden, wezen of pensioengerechtigden zijn verplicht op de tijdstippen en over de tijdvakken als door het bestuur bepaald aan het fonds of diens gemachtigde alle inlichtingen en opgaven te verstrekken, die het bestuur voor de uitvoering van dit reglement noodzakelijk acht.
- (2) Het bestuur kan de toepassing van het in dit reglement bepaalde afhankelijk stellen van het naleven door de aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde van de in dit artikel bedoelde verplichtingen.
- (3) Indien de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde op enig moment er subjectief mee bekend wordt of objectief geacht kan worden er mee bekend te zijn dat aanmelding bij het fonds niet heeft plaatsgevonden en hij zich alsnog bij het fonds aanmeldt, dan zal in het kader van de opbouw van rechten in het Pensioen- respectievelijk Uitvoeringsreglement PGB zijn deelnameperiode, teruggerekend, worden vastgesteld op de periode vanaf het tijdstip van aanmelding tot aan het tijdstip waarop de aanmelding had moeten plaatsvinden.

Artikel 6 Pensioenoverzicht

- (1) De deelnemer ontvangt jaarlijks een opgave van de verworven pensioenaanspraken, van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken en van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeangroei van pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen. Tevens wordt informatie verstrekt over de toeslagverlening.
- (2) Op verzoek van een (gewezen) deelnemer verstrekt het fonds binnen drie maanden een opgave, zoals genoemd in het vorige lid.
- (3) De deelnemer heeft gedurende vijf jaar na ontvangst van de opgave het recht bij het fonds schriftelijk bezwaren tegen de in de opgave vermelde gegevens in te dienen. Na het verstrijken van die termijn worden de geregistreerde gegevens geacht correct te zijn en is het fonds bevoegd eventueel later gemelde wijzigingen niet door te voeren.

HOOFDSTUK IV Uitkeringen

Artikel 7 Ouderdomspensioen

- (1) Jaarlijks verkrijgt de deelnemer een aanspraak op ouderdomspensioen over de voor de deelnemer voor dat jaar geldende pensioengrondslag. De hoogte van de pensioengrondslag en het daarvoor geldende opbouwpercentage is bepaald in deel II van dit pensioenreglement.

- (2) Op de pensioeningangsdatum worden de tot 1 januari 2013 verworven aanspraken, met een pensioenrichtleeftijd van 65, herrekend naar de leeftijd op de gekozen pensioeningangsdatum. De vanaf 1 januari 2013 verworven aanspraken met een pensioenrichtleeftijd van 67, worden eveneens herrekend naar de gekozen pensioeningangsdatum. Daarbij worden de tarieven toegepast conform de tabel in Bijlage IV.

Artikel 8 Partnerpensioen

- (1) Voor de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is een partnerpensioen verzekerd conform de bepalingen in artikel 3 van deel II van dit pensioenreglement. In geval van overlijden van de deelnemer wordt voor de berekening van het ouderdomspensioen dat verworven zou kunnen worden vanaf de overlijdensdatum tot de pensioendatum van de deelnemer het gemiddelde pensioengevend loon over maximaal de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van overlijden van de deelnemer, in aanmerking genomen.
- (2) Bij overlijden van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, uit hoofde van wiens verzekering aan een gewezen partner een bijzonder partnerpensioen is toegekend, wordt het aan de partner toe te kennen pensioen verminderd met die aanspraak respectievelijk aanspraken op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 9 Bijzonder partnerpensioen

- (1) Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan de gewezen partner van een:
 - a. (gewezen) deelnemer of gepensioneerde wiens huwelijk met die partner na 9 mei 1973 is beëindigd door echtscheiding;
 - b. ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde wiens geregistreerde partnerschap na 1 januari 1998 is beëindigd;
 - c. ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde die voor de verzekering van partnerpensioen door het bestuur, na aanmelding, was toegelaten en wiens gezamenlijke huishouding met die partner nadien niet meer aan de door het bestuur gestelde voorwaarden voldoet doordat de inschrijving op hetzelfde adres is beëindigd.De hoogte van het bijzonder partnerpensioen is de aanspraak op partnerpensioen die is verworven:
 - a. in het geval van scheiding: op de datum waarop het einde van het huwelijk dan wel op de datum waarop de beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand;
 - b. in het geval het een gezamenlijke huishouding als bedoeld in artikel 1 sub j onder III van dit pensioenreglement betreft: op de datum waarop niet meer aan de door het bestuur gestelde voorwaarden wordt voldaan.Een aan (een) eventuele andere gewezen partner(s) toekomende aanspraak op bijzonder partnerpensioen wordt op het volgens dit lid vastgestelde bijzonder partnerpensioen in mindering gebracht.
- (2) De gewezen partner ontvangt een opgave van de in het vorige lid bedoelde aanspraak en informatie over de toeslagverlening. Bij overlijden van de gewezen partner vervalt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen aan het fonds.
- (3) Het bepaalde in dit artikel vindt geen toepassing indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de (gewezen) partner, op een door het fonds voorgeschreven wijze anders overeenkomen of de rechter bij de beschikking inzake scheiding op hun gemeenschappelijk verzoek anders heeft beslist, een en ander mits het bestuur zich vooraf bereid heeft verklaard een uit die afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
- (4) Het bijzonder partnerpensioen gaat, na overlijden van de gewezen partner voor de pensioendatum, weer onderdeel uitmaken van de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemer.

Artikel 10 Verevening van ouderdomspensioen bij scheiding

- (1) Indien het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde geëindigd is door scheiding, heeft de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een rechtstreekse aanspraak op uitbetaling jegens het fonds op een deel van het aan die gewezen partner toekomende ouderdomspensioen waaronder begrepen de aanspraken welke voortvloeien uit het bepaalde in artikel 29 van dit pensioenreglement, mits binnen twee jaar na inschrijving van de scheidingsdatum in de registers van de Burgerlijke Stand door een van beide gewezen echtgenoten aan het fonds mededeling is gedaan door middel van een wettelijk voorgeschreven meldingsformulier. Dit deel is gelijk aan de helft van het ouderdomspensioen dat zou gelden indien:
 - a. de tot verevening verplichte (gewezen) deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van huwelijk en het tijdstip van de scheiding en
 - b. hij op het tijdstip van scheiding zijn deelname zou hebben beëindigd anders dan door pensionering of overlijden.Indien het tijdstip van de beëindiging van de deelname ligt vóór het tijdstip van de scheiding heeft de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer een rechtstreekse aanspraak op uitbetaling jegens het fonds op de helft van het ouderdomspensioen, dat zou gelden indien de tot verevening verplichte (gewezen) deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van huwelijk en het tijdstip van beëindiging van de deelname. Hierbij geldt tevens de voorwaarde van tijdige melding, zoals hiervoor is omschreven.

- (2) De aanspraak op verevening van het ouderdomspensioen geldt niet of vindt plaats volgens een andere dan de in lid 1 bedoelde verdeling, indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de gewezen partner dit bij schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding zijn overeengekomen of dit reeds bij huwelijkse voorwaarden waren overeengekomen. Ten bewijze hiervan dient een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van de afwijkende overeenkomst aan het fonds te worden overgelegd.
- (3) Zolang de uitkering aan de gewezen partner toekomt wordt deze in mindering gebracht op het ouderdomspensioen van de gepensioneerde .
De uitkering van het aan de gewezen partner toegerekende ouderdomspensioen vervalt op de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt, dan wel indien eerder, op de dag waarop de gewezen partner overlijdt.
- (4) Met inachtneming van het in de wet ter zake bepaalde kunnen het in het voorgaande lid 1 van dit artikel bedoelde ouderdomspensioen en het in artikel 9 van dit pensioenreglement bedoelde bijzonder partnerpensioen worden omgezet in ouderdomspensioen uitsluitend op het leven van de gewezen partner. Zowel de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als de gewezen partner, alsook het fonds dienen hiermee in te stemmen.
- (5) De kosten verband houdende met de verevening worden door het fonds voor de helft aan ieder der gewezen echtgenoten in rekening gebracht.
- (6) Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing indien langer dan twee jaar na de scheidingsdatum door de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner gezamenlijk aan het fonds mededeling is gedaan door middel van een wettelijk voorgeschreven meldingsformulier én de afspraken over verevening van het pensioen in een overeenkomst met het fonds zijn vastgelegd.

Artikel 11 Wezenpensioen

- (1) Bij overlijden van een aanspraakgerechtigde of gepensioneerde wordt aan elk kind als bedoeld in artikel 3 lid 6 van dit pensioenreglement een wezenpensioen toegekend van 14% van het ouderdomspensioen, dat de grondslag vormt voor de berekening van het partnerpensioen.
- (2) Wezenpensioen dat wordt uitgekeerd aan volle wezen wordt verdubbeld. Volle wezen zijn kinderen waarvan beide ouders zijn overleden.
- (3) De som van de aan alle kinderen toe te kennen wezenpensioenen bedraagt maximaal 70% van het in het eerste lid bedoelde ouderdomspensioen; indien het in het tweede lid bepaalde van toepassing is, bedraagt deze som maximaal 140% van dat ouderdomspensioen.
Indien het in dit lid bepaalde van toepassing is zal het totaal van de toe te kennen wezenpensioenen gelijkelijk over alle voor het wezenpensioen in aanmerking komende kinderen worden verdeeld. Indien nadien het aantal voor wezenpensioen in aanmerking komende kinderen wijzigt, en daarmee het wezenpensioen per kind, zal de laagste uitkering niet minder bedragen dan 75% van de hoogste uitkering.
- (4) Het recht op wezenpensioen vervalt indien het kind:
 - a. overlijdt;
 - b. niet meer voldoet aan het bepaalde in artikel 3 lid 6 van dit pensioenreglement.

Artikel 12 Uitsluiting partner- en wezenpensioen

Aanspraak op partnerpensioen bestaat slechts voor de partner met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde voor de pensioeningangsdatum in het huwelijk is getreden, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of een gezamenlijke huishouding is gaan voeren.

In geval van overlijden van een gepensioneerde na de pensioeningangsdatum bestaat slechts aanspraak op wezenpensioen voor kinderen geboren uit een voor de pensioeningangsdatum aangegane relatie.

Artikel 13 Toeslagverlening

- (1) Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal 2%. Het bestuur beslist jaarlijks uiterlijk in december, aan de hand van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van dat jaar, of en in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.
- (2) Als de beleidsdekkingsgraad het toelaat kan het bestuur besluiten, in aanvulling op de toeslag als bedoeld in lid 1 van dit artikel, een extra toeslag te verlenen van maximaal 1%.
- (3) Bij de besluitvorming als bedoeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel hanteert het bestuur de in de Bijlage II opgenomen Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen en de in of krachtens de Pensioenwet gestelde voorwaarden voor toeslagverlening.
- (4) Indien het bestuur besloten heeft een toeslag te verlenen, wordt deze toeslag op 1 januari verleend op:
 - a. de per 31 december van het voorgaande kalenderjaar opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers;

- b. de ingegane pensioenen van pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers. Toeslagen op aanspraken op bijzonder partnerpensioen, verevend ouderdomspensioen en voorwaardelijk pensioen worden op dezelfde wijze verleend.
- (5) Het bestuur is te allen tijde bevoegd het toeslagbeleid en de hierbij gehanteerde voorwaarden aan te passen ten aanzien van (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.
 - (6) Bij wijziging van het toeslagbeleid worden (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden binnen drie maanden na wijziging daarover geïnformeerd.

HOOFDSTUK V Flexibele pensionering

Artikel 14 Uitrusten partnerpensioen in ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft éénmalig, direct voorafgaande aan de pensioeningangsdatum, de keuze het opgebouwde partnerpensioen te doen vervangen door ophoging van het ouderdomspensioen. Het ouderdomspensioen wordt verhoogd conform de tabel in Bijlage IV.
- (2) Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen blijft bij de keuze voor een toeslag buiten beschouwing.
- (3) Aanvaarding van het verzoek kan slechts met schriftelijke instemming van de partner die begunstigde is voor het partnerpensioen.
- (4) In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 20 lid 1 heeft een (gewezen) deelnemer het recht om zijn partnerpensioen uit te ruilen in ouderdomspensioen op de pensioeningangsdatum als de aanspraak op het ouderdomspensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, lager is dan het afkoopbedrag uit Bijlage I bedraagt en de (gewezen) deelnemer ervoor kiest zijn pensioen periodiek te laten betalen conform de bepalingen van artikel 21 van dit pensioenreglement.

Artikel 15 Uitrusten ouderdomspensioen in partnerpensioen

- (1) Bij het einde van de deelname en voorafgaande aan de pensioeningangsdatum heeft de (gewezen) deelnemer de keuze zijn aanspraken op een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen voor een verhoging van het partnerpensioen. Een aanspraak waarop een recht op uitbetaling rust als bedoeld in artikel 10 van dit pensioenreglement blijft hierbij buiten beschouwing. De aanvraag voor uitrusten van ouderdomspensioen dient ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum schriftelijk bij het fonds te worden ingediend.
- (2) Het ouderdomspensioen wordt vervolgens verlaagd conform de tabel in Bijlage IV waardoor de verhouding 100% ouderdomspensioen en 70% partnerpensioen wordt hersteld met inachtneming van artikel 18d lid 1 en lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964.
- (3) Indien de (gewezen) deelnemer niet binnen twee maanden, op de keuzemogelijkheid van lid 1 reageert, gaat het fonds over tot het uitrusten van ouderdomspensioen in partnerpensioen:
 - a. voor dat deel van het partnerpensioen dat op risicobasis is verzekerd en waarover geen partnerpensioen is opgebouwd en
 - b. voor zover sprake is van een partner in de zin van artikel 1 sub j van dit pensioenreglement.
- (4) Aan de (gewezen) deelnemer wordt schriftelijk mededeling gedaan van de verhouding tussen het ouderdoms- en partnerpensioen na uitrusten als bedoeld in lid 3.
- (5) Na uitrusten kan het ouderdomspensioen nooit minder bedragen dan het in Bijlage I vermelde afkoopbedrag.

Artikel 16 Vervroeging en uitstel pensioendatum

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op vrijwillige basis zijn aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een geheel of gedeeltelijk vervroegd pensioen indien en voor zover het arbeidzame leven wordt beëindigd. Het ouderdomspensioen wordt dan berekend conform het bepaalde in artikel 7 lid 2 van dit pensioenreglement. Het vervroegde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt verlaagd conform de tabel in Bijlage IV van dit pensioenreglement, met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform artikel 18a lid 6 van de Wet op de loonbelasting 1964. De vroegste pensioeningangsdatum is de datum waarop de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.
- (2) Ingeval de pensioeningangsdatum is gelegen in een periode die meer dan vijf jaar vóór de pensioendatum ligt, dient de (gewezen) deelnemer zijn arbeidzame leven op de pensioeningangsdatum voor het gedeelte dat het ouderdomspensioen ingaat te beëindigen. Indien er sprake is van een dienstverband met een werkgever dient de (gewezen) deelnemer dit door een schriftelijke verklaring van de werkgever kenbaar te maken aan het fonds. Tevens dient de werknemer hierin te verklaren dat hij niet de intentie heeft de (beëindigde) arbeid weer te hervatten. In alle andere gevallen dient de (gewezen) deelnemer dit zelf te verklaren. De (gewezen) deelnemer is dan voorts verplicht elke wijziging in het arbeidzame leven en de beëindiging daarvan voor zover dit plaatsvindt vijf jaar vóór de pensioendatum direct schriftelijk aan het fonds te melden.

- (3) Het vervroegde ouderdomspensioen kan getrapt worden uitbetaald conform het bepaalde in artikel 18 van dit pensioenreglement en daarnaast is het mogelijk een deel van het pensioen aan te wenden voor een tijdelijk pensioen zoals geregeld in artikel 17 van dit pensioenreglement.
- (4) De (gewezen) deelnemer kan, voor het deel dat hij zijn arbeidzame leven voortzet, ook kiezen voor geheel of gedeeltelijk uitstel van de pensioendatum tot uiterlijk 5 jaar na de pensioendatum. Het uitgestelde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt dan verhoogd conform de tabel in Bijlage IV. Daarbij worden de factoren toegepast die gelden op de pensioeningangsdatum. Indien daardoor het totale ouderdomspensioen (met inbegrip van een diensttijd evenredige inbouw van de AOW-uitkering voor een gehuwd persoon inclusief vakantietoeslag) hoger wordt dan 100% van het pensioengevende loon, dan gaat de uitkering in op het moment dat deze 100% wordt bereikt.
- (5) Indien het arbeidzame leven geheel of gedeeltelijk wordt beëindigd na de pensioendatum, gaat de uitkering (voor dat deel) onmiddellijk in.
- (6) Ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum dient de aanvraag bij het fonds te worden ingediend. De deelnemer die recht heeft op (gedeeltelijke) premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid, kan voor dat premievrije deel geen gebruik maken van het uitstellen van de pensioendatum en alleen geen gebruik maken van het recht op vervroegen voor zover de pensioeningangsdatum binnen vijf jaar voor de pensioendatum gelegen is.

Artikel 17 Tijdelijk ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer die de pensioendatum heeft vervroegd, kan naast het vervroegen een deel van zijn aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een tijdelijk ouderdomspensioen. Het tijdelijke ouderdomspensioen is maximaal gelijk aan twee maal de AOW-uitkering voor een gehuwde.
- (2) Tijdelijk ouderdomspensioen is mogelijk indien en voor zover het arbeidzame leven wegens pensionering beëindigd wordt. Het tijdelijk ouderdomspensioen eindigt op de eerste dag van de maand waarop de pensioendatum bereikt wordt.
- (3) De aanvraag voor tijdelijk ouderdomspensioen dient ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum bij het fonds te worden ingediend.

Artikel 18 Getrapt pensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum de mogelijkheid de aanspraken op ouderdomspensioen te herschikken en te kiezen voor een zogenaamd getrapt pensioen.
- (2) Deze herschikking kan geschieden door variatie in de hoogte en periode van de uitkering van het ouderdomspensioen aan te brengen. De eerste periode is minimaal vijf jaar. Er kan maximaal voor twee verschillende perioden worden gekozen. Bij de herschikking dient bovendien rekening gehouden te worden met de volgende beperkingen:
 - de laagste uitkering van het ouderdomspensioen is ten minste 75% van de hoogste uitkering van het ouderdomspensioen en
 - een stap is minimaal 5% of een veelvoud daarvan.
 De (gewezen) deelnemer kan zijn ouderdomspensioen als volgt herschikken:
 - gedurende 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
 - gedurende 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
 - gedurende 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
 - gedurende 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
 - gedurende 5 jaar een lagere uitkering van 90% van de daarop volgende hogere uitkering;
 - gedurende 5 jaar een lagere uitkering van 75% van de daarop volgende hogere uitkering.
- (3) Bij overlijden van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde komt aan de (gewezen)partner van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde een zelfstandig recht op herschikking van het (bijzonder) partnerpensioen toe, overeenkomstig het tweede en vijfde lid. Een aanvraag tot herschikken van (bijzonder) partnerpensioen dient uiterlijk drie maanden na de overlijdensdatum van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde bij het fonds te zijn ingediend.
- (4) Een aanvraag tot herschikken dient drie maanden voor de pensioeningangsdatum bij het fonds te zijn ingediend.
- (5) Het herschikken van pensioenaanspraken vindt plaats op basis van de tarieven zoals opgenomen in Bijlage IV.

Artikel 19 Gelijk overlevingspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op de pensioeningangsdatum kiezen voor een gelijk overlevingspensioen, hetgeen inhoudt dat bij zijn overlijden of dat van zijn partner de hoogte van de pensioenuitkering actuariel neutraal wordt verlaagd tot een vast te stellen percentage van het ouderdomspensioen conform de tabel in Bijlage IV en met inachtneming van artikel 18d lid 1 en lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964. Voor de berekening van dit percentage wordt het ouderdomspensioen eerst zodanig verlaagd dat daardoor de verhouding 100% ouderdomspensioen met 70% partnerpensioen is hersteld, rekeninghoudend met een diensttijd evenredige inbouw van de AOW-uitkering voor een gehuwd persoon inclusief vakantietoeslag zoals bepaald in artikel 18a lid 7 van de Wet op de loonbelasting 1964. Omzetting vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform hoofdstuk IIb van de Wet op de loonbelasting 1964.

- (2) Bij overlijden van de gepensioneerde wordt een eventueel verzekerd bijzonder partnerpensioen in mindering gebracht op het aan de partner van de gepensioneerde toe te kennen gelijk overlevingspensioen.
- (3) Aan de (gewezen) deelnemer wordt schriftelijk mededeling gedaan van de wijziging van de aanspraken als gevolg van de uitruil van het ouderdompensioen.
- (4) Een aanvraag voor gelijk overlevingspensioen dient drie maanden voor de pensioeningangsdatum bij het fonds te zijn ingediend.

Artikel 20 Beperking mogelijkheden flexibele pensionering

- (1) Om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van flexibele pensionering als in dit hoofdstuk aangegeven, dient de aanspraak op ouderdompensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, ten minste het afkoopbedrag uit Bijlage I te bedragen, met uitzondering van het bepaalde in artikel 14 lid 4.
- (2) Bij de diverse mogelijkheden voor flexibele pensionering wordt na toepassing van artikel 7 lid 2 van dit pensioenreglement, de pensioeningangsdatum vastgesteld en vervolgens onderstaande volgorde aangehouden:
 1. uitruil partnerpensioen in ouderdompensioen conform artikel 14 van dit pensioenreglement;
 2. uitruil ouderdompensioen in partnerpensioen conform artikel 15 van dit pensioenreglement;
 3. gelijk overlevingspensioen conform artikel 19 van dit pensioenreglement ;
 4. aanwending ouderdompensioen voor een tijdelijk ouderdompensioen conform artikel 17 van dit pensioenreglement ;
 5. herschikking uitkeringshoogte middels getrappt pensioen conform artikel 18 van dit pensioenreglement;
- (3) Indien gekozen wordt voor deeltijdpensioen zoals bedoeld in artikel 16 worden de aanspraken berekend over het gedeelte en naar de mate waarin het arbeidzame leven is beëindigd.
- (4) Als gekozen wordt voor getrappt pensioen of voor een tijdelijk ouderdompensioen kan daarnaast niet gekozen worden voor gelijk overlevingspensioen.
- (5) Door vervroeging van de pensioendatum en aanwending van ouderdompensioen voor een tijdelijk ouderdompensioen wordt het pensioen dat op pensioendatum zou worden uitgekeerd verlaagd. Het pensioen vanaf de pensioendatum dat daardoor resteert moet minimaal 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdompensioen bedragen. Ook als, naast vervroeging, gekozen wordt voor getrappt pensioen mag de laagste pensioenuitkering nimmer minder bedragen dan 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdompensioen op de pensioendatum.
- (6) Een eenmaal gemaakte keuze voor flexibele pensionering op grond van dit hoofdstuk is onherroepelijk op de pensioeningangsdatum en kan daarna niet meer worden gewijzigd.

HOOFDSTUK VI Uitbetaling en terugvordering

Artikel 21 Uitbetaling van de pensioenen

- (1) Een ouderdoms-, (bijzonder) partner- en/of wezenpensioen wordt voor de eerste maal uitgekeerd over de maand waarin het recht daarop is ontstaan, met dien verstande dat geen (bijzonder) partner-, en/of wezenpensioen wordt uitgekeerd over maanden waarin recht op ouderdompensioen bestaat.
Degene die voor de eerste maal een uitkering ontvangt, ontvangt een opgave van zijn pensioenrechten en, voor zover van toepassing, tevens een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen. Tevens wordt informatie over de toeslagverlening gegeven. Daarna wordt deze opgave en informatie jaarlijks verstrekt.
- (2) Indien een wezenpensioen wordt verdubbeld ten gevolge van het beëindigen van een (bijzonder) partnerpensioen gaat die verdubbeling in op de eerste dag van de maand volgend op die waarover het (bijzonder) partnerpensioen voor het laatst wordt uitbetaald. De verdubbeling vindt plaats voor een kind waarvan beide ouders zijn overleden. Onder ouder wordt in dit verband verstaan de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en degene die als vader of moeder tot het kind in familierechtelijke betrekking stond. Bij pleeg- of stiefkinderen wordt onder ouder mede begrepen degene die samen met de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde het pleeg- of stiefkind als eigen kind onderhield en opvoedde.
- (3) Een ouderdoms-, (bijzonder) partner- en/of wezenpensioen wordt voor het laatst uitgekeerd over de maand waarin de rechthebbende op het pensioen is overleden.
- (4) De uitbetaling van de in dit artikel vermelde pensioenen geschiedt in termijnen van een maand, telkens voor het einde van die maand.
- (5) De plaats en wijze van uitbetaling worden door het bestuur bepaald.

Artikel 22 Herziening onjuiste pensioenuitkering en verjaring

- (1) Een onjuiste pensioenuitkering kan door of namens het fonds worden herzien. De herziening kan plaatsvinden met terugwerkende kracht.

- (2) Indien een pensioenuitkering in het nadeel van de pensioengerechtigde wordt herzien dan vordert het fonds het onverschuldigd betaalde pensioen terug. Indien een pensioenuitkering in het voordeel van de pensioengerechtigde wordt herzien dan betaalt het fonds het te weinig betaalde pensioen na.
- (3) Het terugvorderingsrecht van het fonds, als bedoeld in het vorige lid, verjaart door het verloop van vijf jaren na afloop van het jaar waarin de geheel of ten dele onjuiste uitkeringen zijn gedaan.

HOOFDSTUK VII Aanspraken na beëindiging van de deelname

Artikel 23 Rechten na beëindiging van de deelname

- (1) Bij beëindiging van de deelname anders dan door overlijden behoudt de gewezen deelnemer:
 - a. een aanspraak op ouderdomspensioen;
 - b. een aanspraak op partnerpensioen en/of bijzonder partnerpensioen volgens het bepaalde in artikel 8 respectievelijk artikel 9 van dit pensioenreglement of op grond van de uitruil zoals vermeld in artikel 15 lid 3 en gebaseerd op het onder a bedoelde ouderdomspensioen van dit pensioenreglement ;
 - c. een aanspraak op wezenpensioen volgens het bepaalde in artikel 11 en gebaseerd op het onder a bedoelde ouderdomspensioen van dit pensioenreglement.
- (2) Het fonds verstrekt de gewezen deelnemer bij beëindiging van de deelname een opgave bevattende de hoogte van de opgebouwde premievrije aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen en informatie over de toeslagverlening. Daarnaast wordt informatie verstrekt die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is en over de omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het fonds.
- (3) Tenminste eens in de vijf jaar ontvangt de gewezen deelnemer de in lid 2 eerste volzin bedoelde opgave en informatie.

Artikel 24 Waardeoverdracht van pensioenaanspraken

De waarde van de premievrije aanspraken als bedoeld in artikel 23 lid 1 van dit pensioenreglement die aan de hand van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt berekend, zal op verzoek van de gewezen deelnemer worden overgedragen aan de pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer al dan niet aansluitend na beëindiging van zijn deelname aan het fonds, in verband met het aangaan van een dienstverband, voor een pensioenverzekering wordt ingeschreven met inachtneming van artikel 19b lid 2 Wet op de loonbelasting 1964, tenzij deze overdracht in strijd is met de bepalingen bij of krachtens de artikelen 70 tot en met 91 van de Pensioenwet.

Bij de berekening van de overdrachtswaarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd, die zijn neergelegd in de artikelen 71, 75 en 76 van de Pensioenwet.

Artikel 25 Afkoop

- (1) Indien een ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen het afkoopbedrag als genoemd in Bijlage I niet te boven gaat, kan het fonds dit pensioen vervangen door een eenmalige uitkering.

Afkoop van ouderdomspensioen kan zonder toestemming van de begunstigde twee jaar na het einde van de deelname binnen zes maanden na afloop van die periode van twee jaar plaatsvinden. Indien de pensioeningangsdatum ligt voor het verstrijken van de periode van twee jaar na het einde van de deelname, kan het fonds het ouderdomspensioen eveneens zonder toestemming van de begunstigde afkopen.

Afkoop van partner- en wezenpensioen kan zonder toestemming van de begunstigde plaatsvinden op de ingangsdatum binnen zes maanden na die ingangsdatum.

Afkoop van bijzonder partnerpensioen kan zonder toestemming van de gewezen partner plaatsvinden binnen zes maanden na melding van de scheiding.

De afkoopwaarde wordt met behulp van de tabel in Bijlage V berekend.
- (2) In andere situaties dan beschreven in lid 1 is afkoop van ouderdomspensioen, (bijzonder) partner- of wezenpensioen na het einde van de deelneming of op de ingangsdatum, met inachtneming van de wettelijke bepalingen, mogelijk met toestemming van de begunstigde.
- (3) De uitbetaling van de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken vindt plaats nadat de door het fonds verlangde bescheiden en bewijsstukken voor het vaststellen van het recht daarop en de berekening van het bedrag van de uitkering zijn overgelegd. In geval van afkoop op de pensioeningangsdatum, vindt de uitbetaling van de afkoopwaarde plaats in de maand waarin de (gewezen) deelnemer recht krijgt op een AOW-uitkering.
- (4) Door de toekenning van de in dit artikel bedoelde afkoopwaarde vervallen alle verdere aanspraken op uitkering krachtens dit reglement, die overigens op grond van de desbetreffende verzekering zouden bestaan.

HOOFDSTUK VIII Vrijstellingen

Artikel 26 Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

Vrijstelling van de verplichting tot deelname in het fonds wegens overwegende gemoedsbezwaren tegen iedere vorm van verzekering kan op verzoek van een werknemer door het bestuur worden verleend in de gevallen en onder de voorwaarden als bepaald in het Reglement voor vrijstelling wegens Gemoedsbezwaren en met inachtneming van de fiscale voorwaarden zoals opgenomen in artikel 19d van de Wet op de loonbelasting en in het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M, onderdeel 9.6.

HOOFDSTUK IX Vrijwillige verzekeringen

Artikel 27 Vrijwillige voortzetting

- (1) De deelnemer heeft onder de volgende voorwaarden het recht direct na beëindiging van de dienstbetrekking de deelname voor een periode van maximaal drie jaar voort te zetten tot uiterlijk de pensioeningangsdatum.
- (2) Verbetering van de pensioenregeling tijdens de vrijwillige voortzetting is slechts toegestaan voor zover het een collectieve verbetering betreft primair bedoeld voor de actieve werknemers van de voormalige werkgever.
- (3) De vrijwillige voortzetting kan slechts plaatsvinden voor zover geen cumulatie plaatsvindt met opbouw in een pensioenregeling van een eventuele andere werkgever, de vorming van een oudedagsreserve als bedoeld in artikel 3.67 van de Wet inkomstenbelasting 2001 of opbouw in een beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling.
- (4) De voortzetting mag niet aanvangen in de periode van drie jaren voorafgaande aan de pensioeningangsdatum. Deze beperking is niet van toepassing als de deelnemer daadwerkelijk inkomen uit tegenwoordige arbeid geniet of als hij aannemelijk maakt dat hij om medische redenen niet in staat is inkomen uit tegenwoordige arbeid te genereren.
- (5) Het pensioengevend loon voor de vrijwillige voortzetting als bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, is gemaximeerd op het laatstverdiende loon.
- (6) Na de in lid 1 genoemde periode van drie jaar kan de vrijwillige voortzetting worden voortgezet indien en voor zo lang er na onvrijwillig ontslag als bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, een loongerelateerde uitkering wordt ontvangen.
- (7) Een verzoek voor vrijwillige voortzetting moet binnen negen maanden na het beëindigen van de dienstbetrekking bij het fonds zijn ingediend.
- (8) De vrijwillige voortzetting eindigt:
 - a. door opzegging door de deelnemer. Er geldt voor de deelnemer een opzegtermijn van twee maanden;
 - b. van rechtswege als de daarvoor verschuldigde premie niet op de vervaldag aan het fonds is voldaan;
 - c. als de deelnemer behoort tot de kring van personen, die hetzij krachtens de wet, hetzij krachtens enige bepaling van een collectieve arbeidsovereenkomst en andere arbeidsvoorwaarden of een ondernemingspensioenregeling verplicht zijn tot deelneming in het fonds of in een andere pensioenregeling;
 - d. door overlijden van de deelnemer;
 - e. door het ingaan van het ouderdomspensioen en in ieder geval op de pensioeningangsdatum.

Artikel 28 ANW Plus verzekering

- (1) De deelnemer kan ten behoeve van zijn partner een ANW Plus verzekering afsluiten op zijn leven ter grootte van maximaal het bedrag zoals vastgelegd in Bijlage I en met inachtneming van artikel 18f van de Wet op de loonbelasting 1964. Deze aanspraak wordt jaarlijks op 1 januari aangepast met het percentage waarmee de uitkeringen ingevolge de Algemene Nabestaandenwet (ANW) worden aangepast, waarbij de aanspraak nimmer meer zal bedragen dan de toegestane fiscale maxima voor een nabestaandenoverbruggingsuitkering.
- (2) Het bestuur is bevoegd de lopende ANW Plus verzekering bij het fonds tussentijds te beëindigen of de hoogte van de ANW Plus uitkering aan te passen. Dat is het geval indien de deelnemer elders een soortgelijke ANW Plus verzekering heeft lopen waarbij het totale verzekerde bedrag het maximaal te verzekeren bedrag daardoor overschrijdt.
- (3) Het recht op een ANW Plus uitkering gaat in op de eerste dag van de maand:
 - volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt, en/of
 - na het overlijden van de deelnemer, waarin het kind, zoals vermeld op de verzekeringsopgave, de leeftijd van 18 jaar bereikt.
- (4) De uitbetaling van de ANW Plus verzekering eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand van het overlijden van de partner, maar in ieder geval op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de partner recht krijgt op een AOW uitkering.
- (5) De deelnemer dient zich voor verzekering van de ANW Plus verzekering bij het fonds aan te melden.
- (6) Voor de acceptatie van de verzekering kunnen in bepaalde gevallen medische waarborgen worden verlangd:

- als de aanmelding voor de ANW Plus verzekering van een deelnemer niet binnen drie maanden na aanvang van de deelname wordt ontvangen, dan wel niet binnen drie maanden na aanvang van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap of notariële vastlegging van een gezamenlijke huishouding wordt ontvangen;
 - als het verzekerde bedrag (per verzekeringsonderdeel) per jaar met meer dan 30% wordt verhoogd en de wijziging een toename van het risico van het fonds betekent.
- (7) Deze verzekering wordt vastgelegd in een overeenkomst met het fonds onder de volgende voorwaarden en bepalingen:
- dat de verzekering is gebaseerd op de opgaven die voor het sluiten van de ANW Plus verzekering door de deelnemer en de partner zijn verstrekt zoals:
 - de gegevens van het jongste kind;
 - het te verzekeren bedrag per jaar;
 - de ingangsdatum van de ANW Plus verzekering;
 - dat het risico uit de ANW Plus verzekering aanvangt zodra het desbetreffende verzekeringsbewijs aan de deelnemer is verstrekt en tevens premie is voldaan;
 - dat de verzekering wordt beëindigd wanneer de verschuldigde premie op de vervaldatum niet is voldaan;
 - dat wijzigingen in het verzekerde bedrag ingaan op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het verzoek tot wijziging is ontvangen; overige wijzigingen gaan onmiddellijk na ontvangst in.
- (8) Het bestuur stelt het tarief vast voor de ANW Plus verzekering. Bij arbeidsongeschiktheid geldt geen vrijstelling van premiebetaling.
- (9) In geval van verhoging van de ingegane uitkering van de ANW Plus verzekering is het bepaalde over de voorwaardelijke toeslagverlening conform artikel 13 van dit pensioenreglement van toepassing. Ook de overige bepalingen van het reglement zijn van toepassing, voor zover daarvan in dit artikel niet is afgeweken.
- (10) De verzekering eindigt:
- a. indien de deelnemer voor de pensioendatum overlijdt: op de dag van overlijden;
 - b. per de datum waarop, anders dan door overlijden, de status van werknemer voor de deelnemer eindigt en tevens de deelname aan het fonds eindigt, tenzij de verzekering door de gewezen deelnemer of de gepensioneerde wordt voortgezet;
 - c. per de eerste dag van de maand volgend op die waarin de partner recht krijgt op een AOW uitkering;
 - d. per de datum waarop het huwelijk, het geregistreerd partnerschap dan wel de gezamenlijke huishouding met de partner vóór de pensioendatum wordt beëindigd;
 - e. per de eerste dag van de tweede maand volgend op de kalendermaand waarin de verzekering door de deelnemer schriftelijk is opgezegd.

Artikel 28a Partnerpensioen Plus

- (1) Een deelnemer, wiens werkgever geen collectieve overeenkomst Partnerpensioen Plus heeft afgesloten, kan het fonds verzoeken aanvullende partnerpensioenaanspraken te verzekeren en sluit daartoe een contract met het fonds.
- (2) Voor de ingangsdatum van het contract kan gekozen worden uit de volgende momenten:
 - de aanvang van de deelname; of
 - het moment waarop de deelnemer in het huwelijk treedt; of
 - 1 januari van ieder jaar.
 Met een huwelijk wordt gelijk gesteld een geregistreerd partnerschap of een aangemelde en geaccepteerde gezamenlijke huishouding.
- (3) Door deelname aan Partnerpensioen Plus wordt het op te bouwen partnerpensioen verhoogd met 35% tot maximaal 70% van het jaarlijks op te bouwen ouderdompensioen. De aanvullende premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld. Het fonds brengt de premie in rekening bij de werkgever. Werkgever en werknemer kunnen nadere afspraken maken over de premieverdeling.

Artikel 29 PGB Pensioen Plus

- (1) De werknemer kan extra premie inleggen voor de opbouw van pensioenkapitaal ten behoeve van de inkoop van een uitkering in aanvulling op het ouderdompensioen conform de hierna volgende bepalingen. Extra premie-inleg is slechts mogelijk voor zover dit past binnen de Pensioenwet en voor zover als toegestaan binnen de in de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen grenzen voor een fiscaal zuivere pensioenregeling. Het fonds bepaalt de maximum hoogte van de extra premie-inleg op basis van een adequate administratie. Het karakter van het PGB Pensioen Plus is een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet.
- (2) De werknemer bepaalt zelf de hoogte van de inleg. Hierbij wordt rekening gehouden met hetgeen in lid 1 is bepaald.
- (3) Daarnaast is het mogelijk om éénmalig, bij aanvang van de deelname aan deze pensioenregeling en binnen de in lid 1 genoemde grenzen, een extra bedrag te storten om een in het verleden opgelopen pensioentekort te repareren. Voor zover de hierbij bepaalde premieruimte niet (geheel) wordt benut in het jaar van aanvang, mag deze in een later jaar alsnog worden gebruikt. Voor het bepalen van de premieruimte gelden de voorwaarden genoemd in de

‘ Handreiking inhaal en inkoop van pensioen’ (versie 9 juli 2014) van de Belastingdienst.

- (4) De inleg rendeert op basis van het rendement van het fonds. Jaarlijks wordt het pensioenkapitaal verhoogd met het fondsrendement, nadat dit met 1 procentpunt is verlaagd ten behoeve van de dekking van de kosten. Het fondsrendement is inclusief de interest rate swaps.
- (5) Eenmaal per jaar ontvangt de deelnemer een overzicht van het opgebouwde pensioenkapitaal en het daarop verkregen rendement.
- (6) Bij beëindiging van de deelname wordt het beschikbare pensioenkapitaal omgezet in ouderdomspensioen, tenzij de deelname binnen twee maanden wordt hervat.
- (7) Op de pensioeningangsdatum, doch uiterlijk op de pensioendatum, wordt het dan opgebouwde pensioenkapitaal omgezet in een periodieke aanvulling op het ouderdomspensioen. De keuzemogelijkheden zoals omschreven in Hoofdstuk V van dit pensioenreglement zijn ook op deze periodieke aanvulling van toepassing. De (gewezen) deelnemer heeft niet de bevoegdheid om het opgebouwde pensioenkapitaal aan te wenden bij een andere pensioenuitvoerder.
- (8) Bij overlijden vóór de pensioendatum wordt de som van het pensioenkapitaal omgezet in een periodieke aanvulling op het partnerpensioen. Indien er geen nabestaanden zijn vervalt het saldo aan het fonds.
- (9) Als op het moment van de in de leden 6, 7 en 8 bedoelde omzetting van kapitaal in pensioenaanspraken de eerste storting minimaal vijf volle kalenderjaren heeft uitgestaan, zal het voor omzetting bedoelde kapitaal ten minste gelijk zijn aan de som van de ingelegde bedragen.
- (10) Op verzoek van de deelnemer kan het opgebouwde pensioenkapitaal op enig tijdstip vóór de pensioeningangsdatum worden omgezet in een aanspraak op ouderdomspensioen. De in het vorige lid bedoelde garantiebepaling is in dat geval niet van toepassing.
- (11) Indien op het moment van omzetting als bedoeld in de leden 6 tot en met 10, het fondsrendement over de periode voor omzetting nog niet definitief is vastgesteld, zal een rendement berekend worden ter hoogte van het laatstelijk berekende voorlopige fondsrendement, inclusief de interest rate swaps en onder aftrek van 1% kosten.
- (12) De in de leden 6 tot en met 10 bedoelde omzetting van het opgebouwde pensioenkapitaal in (een aanspraak op) ouderdomspensioen geschiedt op basis van de op het moment van omzetting vastgestelde tarieven zoals vermeld in Bijlage III.
- (13) Indien na omzetting van het pensioenkapitaal in een periodieke aanvulling op het ouderdomspensioen de totale pensioenaanspraak op ouderdomspensioen (met inbegrip van een diensttijd evenredige inbouw van de AOW-uitkering voor een gehuwde persoon inclusief vakantietoeslag) op grond van dit reglement meer bedraagt dan 100% van het laatstgenoten pensioengevende loon, zal het meerdere van het pensioenkapitaal dat correspondeert met de aanspraak op ouderdomspensioen boven de genoemde 100% in één keer aan de gepensioneerde worden uitgekeerd, onder inhouding van de verschuldigde loonheffingen. Hierbij wordt rekening gehouden met mogelijk andere wettelijke overschrijdingen van de fiscale maxima, bijvoorbeeld als gevolg van waardeoverdracht of uitruil van pensioen.
- (14) Op de pensioenaanspraak of periodieke aanvulling op pensioen is het bepaalde over de voorwaardelijke toeslagverlening conform artikel 13 van dit pensioenreglement van toepassing. In de tarieven die worden toegepast bij de omzetting van het kapitaal wordt hier rekening mee gehouden. Ook de overige bepalingen van dit reglement zijn van toepassing, voor zover daarvan in dit artikel niet is afgeweken.
- (15) In geval van extra premie-inleg door een werknemer op grond van dit artikel is het bepaalde in artikel 4 van dit pensioenreglement inzake premievrije pensioenopbouw niet van toepassing.
- (16) Indien het opgebouwde kapitaal op de pensioeningangsdatum meer bedraagt dan € 10.000 dan heeft de deelnemer tot 1 januari 2017 de mogelijkheid om een deel van het kapitaal om te laten zetten in een direct ingaande tijdelijke uitkering, onder de volgende voorwaarden:
 - de duur van de tijdelijke uitkering is maximaal 2 jaar;
 - de hoogte van de tijdelijke uitkering is gelijk aan de hoogte die een levenslange uitkering op de pensioeningangsdatum zou hebben;
 - op verzoek van de deelnemer wordt het resterende kapitaal omgezet in een levenslange uitkering die direct aansluit op de tijdelijke uitkering;
 - de keuzemogelijkheden van hoofdstuk V van het Pensioenreglement zijn bij omzetting in een levenslange uitkering niet van toepassing.

HOOFDSTUK X Waardeovername van pensioenaanspraken

Artikel 30 Waardeovername van pensioenaanspraken

Op verzoek van een deelnemer zal de waarde van zijn pensioenaanspraken, die de deelnemer tijdens de deelname aan een andere pensioenregeling heeft verworven, bij het fonds worden aangewend tot inkoop van ouderdomspensioen volgens artikel 7, partnerpensioen volgens artikel 8 en wezenpensioen volgens artikel 11 van dit pensioenreglement.

Bij de berekening van de over te dragen waarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd, die zijn neergelegd in het Besluit uitvoering Pensioenwet, Wet verplichte beroepspensioenregeling, Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en artikel 10a lid 1, onderdeel f van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965.

HOOFDSTUK XI Vervallen

Artikel 31 Vervallen

HOOFDSTUK XII Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten

Artikel 32 Korting en wijziging in de pensioenaanspraken en pensioenrechten

- (1) Indien het over enig boekjaar voor dekking van toe te kennen pensioenaanspraken beschikbare deel van de over dat boekjaar ontvangen premies niet voldoende blijkt om de over dat boekjaar volgens het reglement toe te kennen pensioenaanspraken te verzekeren, zullen de aanspraken worden vastgesteld op een naar evenredigheid van het premietekort verminderd bedrag tenzij het premietekort over dat boekjaar naar het oordeel van het bestuur, gehoord de actuaris, ten laste van de algemene reserve kan worden gebracht.
- (2) Indien
 - a. het fonds, uitgaande van de beleidsdekkingsgraad, niet voldoet aan de in de Pensioenwet aan het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen;
 - b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan de in de Pensioenwet aan het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen zonder dat de belangen van (gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het herstelplan,kan het bestuur, gehoord de actuaris, verworven aanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden verminderen.

Deze korting wordt voor een ieder bepaald naar evenredigheid van hun aanspraken en pensioenrechten. De korting zal niet meer bedragen dan noodzakelijk is om het financiële evenwicht van het pensioenfonds te herstellen. De noodzakelijke korting wordt in beginsel evenredig gespreid in tien jaar tijd. Ieder jaar wordt opnieuw beoordeeld of het noodzakelijk is de nog resterende korting door te voeren. Indien bijzondere omstandigheden naar het oordeel van het bestuur daartoe dwingen, kan het bestuur besluiten een korting in een kortere periode door te voeren.
- (3) Indien de beleidsdekkingsgraad vijf achtereenvolgende jaren onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt, is het bestuur verplicht een onvoorwaardelijke korting door te voeren, zodanig dat direct wordt voldaan aan de eisen die de Pensioenwet stelt aan het minimaal vereist eigen vermogen. De noodzakelijke korting wordt evenredig gespreid in tien jaar tijd.
- (4) Indien naar het oordeel van het bestuur de financiële positie van het fonds het toelaat, zal de in lid 2 en lid 3 van dit artikel vermelde korting zo veel als mogelijk voor alle (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden ongedaan worden gemaakt.
- (5) (Gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden en werkgevers worden schriftelijk over het besluit tot korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten geïnformeerd.
- (6) De korting vindt op zijn vroegst plaats een maand nadat aan de in lid 5 van dit artikel bedoelde verplichting is voldaan en de toezichthouder hierover is geïnformeerd.
- (7) Het fonds heeft het recht om de in dit reglement opgenomen pensioenregeling vóór het van kracht worden daarvan of voor het van kracht worden van een wijziging daarin ter beoordeling van de fiscale toelaatbaarheid voor te leggen aan de bevoegde inspecteur en daarop desgewenst een voor beroep vatbare beschikking te vragen (artikel 19c, lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964). Het fonds heeft het recht neer te leggen bij deze beschikking en het reglement en daarmee de daarin opgenomen pensioenregeling – indien noodzakelijk met terugwerkende kracht – te wijzigen om daarmee het reglement en de daarin opgenomen pensioenregeling alsnog binnen de bepalingen en begrenzingsen in de Wet op de loonbelasting 1964 ten aanzien van een zuivere pensioenregeling te brengen. Aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden zijn aan de wijziging als bedoeld in de vorige volzin gebonden.

HOOFDSTUK XIII Geschillen- en klachtenprocedure

Artikel 33 Geschillen- en klachtenprocedure

Voor geschillen is er een geschillenprocedure en voor klachten is er een klachtenprocedure bij het fonds.

Onder geschil wordt verstaan: de situatie waarin een belanghebbende zich niet kan verenigen met een door het fonds ten aanzien van hem schriftelijk genomen besluit over de toepassing van de statuten of reglementen van het fonds.

Onder klacht wordt verstaan: ledere schriftelijke uiting van ongenoegen over de vermeende incorrecte wijze van uitvoering van de statuten of reglementen of over de bejegening door de uitvoeringsorganisatie of door het fonds.

Voor het volgen van de geschillenprocedure kan een belanghebbende zich in eerste instantie wenden tot de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen zes weken schriftelijk en gemotiveerd op het standpunt van betrokkene en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen zes weken gemotiveerd bezwaar kan maken bij het bestuur. Het bestuur neemt vervolgens in beginsel binnen twee maanden een besluit en maakt dit schriftelijk kenbaar aan betrokkene. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van het bestuursbesluit bezwaar te maken bij de Commissie van Bezwaar. De Commissie van Bezwaar oordeelt en beslist bij bindend advies.

Een klacht kan in eerste instantie worden ingediend bij de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen twee weken schriftelijk en gemotiveerd op de klacht en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen twee maanden de klacht kan indienen bij de Klachtencommissie.

Voor de indiening bij de Commissie van Bezwaar respectievelijk de Klachtencommissie gelden bepaalde voorwaarden, die nader geregeld zijn in het Reglement voor de Commissie van Bezwaar respectievelijk het Reglement voor de Klachtencommissie.

HOOFDSTUK XIV Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 34 Overgangsbepalingen

De op 31 december 1992 verworven pensioenaanspraken en ingegane pensioenen worden beheerst door het tot en met die datum van kracht zijnde pensioenreglement.

Artikel 34a Overgangsbepaling overgenomen arbeidsongeschiktheidspensioen

- (1) Voor een (gewezen)deelnemer die arbeidsongeschikt is en waarvoor op grond van in het verleden gemaakte afspraken een arbeidsongeschiktheidspensioen is ingegaan, geldt het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
- (2) Recht op arbeidsongeschiktheidspensioen bestaat naar de mate van arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer. Een wijziging in de hoogte van de mate van arbeidsongeschiktheid heeft tot direct gevolg dat de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt aangepast, indien deze wijziging leidt tot indeling in een andere arbeidsongeschiktheidsklasse.
- (3) Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt in aanmerking genomen voor zover dit leidt tot indeling door het UWV in een andere uitkeringsklasse of tot beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aanpassing vindt plaats conform de tabel zoals opgenomen onder lid 5 van dit artikel.
- (4) Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer, na een eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, binnen vier weken herleeft, wordt de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen hervat.
- (5) Tabel toekenning arbeidsongeschiktheidspensioen:

a. In geval van een WIA-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 35%	0%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% tot 100%	100%

b. In geval van een WAO-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 15%	0%
15% tot 25%	20%
25% tot 35%	30%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%

80% tot 100%

100%

Artikel 35 Algemene bepaling

- (1) Het bestuur is bevoegd ten behoeve van een individuele (gewezen) deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde een van dit reglement afwijkende regeling te treffen indien een strikte toepassing van dit reglement naar het oordeel van het bestuur tot onbillijkheden van overwegende aard zou voeren.
- (2) De pensioenaanspraken en pensioenrechten kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden gesteld, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet. Afkoop, vervreemding of elke andere handeling, waardoor de aanspraakgerechtigde of de pensioengerechtigde enig recht op zijn pensioenaanspraken of pensioenrechten prijsgeeft is nietig, behoudens in gevallen bij of krachtens de Pensioenwet voorzien.
- (3) Bij de vaststelling van pensioenaanspraken en pensioenrechten worden de in de Wet op de loonbelasting 1964 en het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 opgenomen bepalingen en begrenzingen ten aanzien van een zuivere pensioenregeling in aanmerking genomen.

Artikel 36 Slotbepaling

- (1) Dit reglement is op 1 januari 1993 in werking getreden en laatstelijk gewijzigd op 29 juni 2017.
- (2) De laatstelijk in dit reglement aangebrachte wijzigingen treden in werking op 1 juli 2017.
- (3) Dit reglement kan worden aangehaald als "Pensioenreglement Uitkeringsovereenkomst PGB".

Deel II Werkgeverspecifieke bepalingen

Werkgever: Aviko B.V.

Met ingang van 1 januari 2017 gelden de volgende aanvullende bepalingen.

1. Deelnemers

Deelnemers zijn de werknemers in dienst van werkgever, met uitzondering van degenen die op grond van een verplichtstelling reeds verplicht deelnemen aan het pensioenfonds.

2. Ouderdomspensioen

Het streven per 1 januari 2017 is om de deelnemer in enig jaar een aanspraak op ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 7 van Deel I Basisregeling toe te kennen van 1,8750% van de voor de deelnemer in dat jaar geldende pensioengrondslag. De opbouw van dit ouderdomspensioen staat niet vast, maar is afhankelijk van de premie die conform artikel 8 ter beschikking wordt gesteld door werkgever en werknemers. Deze pensioenregeling wordt ook wel collective defined contribution (CDC-regeling) genoemd.

3. Partnerpensioen

1. Het in enig jaar op te bouwen partnerpensioen als bedoeld in artikel 8 van Deel I Basisregeling is 35% van het jaarlijks opgebouwde ouderdomspensioen.
2. Bij overlijden van een deelnemer wordt aan de partner, boven het opgebouwde partnerpensioen, een partnerpensioen toegekend van maximaal 35% van het reglementaire ouderdomspensioen dat vanaf de deelname tot en met de overlijdensdatum is opgebouwd plus 70% van het ouderdomspensioen dat vanaf de overlijdensdatum tot aan de pensioendatum zou zijn verworven, met inachtneming van artikel 8 lid 1 van Deel I Basisregeling.
3. Bij overlijden van een gewezen deelnemer of gepensioneerde wordt aan de partner het opgebouwde partnerpensioen toegekend.

4. Loon

1. Grondslag voor de pensioenopbouw is gelijk aan het twaalf maal het per 1 januari geldende maandsalaris vermeerderd met ploegen-, vakantie- en consignatietoelage en toeslag in verband met bijzondere arbeidstijden.
2. Per 1 januari 2017 bedraagt het maximum loon: € 103.317,00.
3. Ten aanzien van een parttime deelnemer wordt het maximumloon voor de vaststelling van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het door die deelnemer gewerkte aantal uren en gedeeld door het aantal uren dat bij de werkgever in geval van volledig dienstverband gebruikelijk is.

5. Franchise

1. De franchise is per 1 januari 2017 bepaald op € 16.502,00.
2. De franchise wordt jaarlijks, per 1 januari, aangepast met de Aviko loonindex.
3. Ten aanzien van een parttime deelnemer wordt de franchise voor de vaststelling van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het door die deelnemer gewerkte aantal uren en gedeeld door het aantal uren dat bij de werkgever in geval van volledig dienstverband gebruikelijk is.

6. Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is het loon verminderd met de franchise.

7. Premievrij opbouw bij arbeidsongeschiktheid

Bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw premievrij (PV) voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid volgens de volgende tabel:

klasse	mate van ao	mate van pv
1	15-25%	0%
2	25-35%	0%
3	35-45%	40%
4	45-55%	50%
5	55-65%	60%
6	65-80%	72,5%
7	80-100%	100%

8. Premie

1. De aan te wenden premie is per 1 januari 2016 26,70% van de pensioengrondslag.
2. Het werknemersdeel is per 1 januari 2016 6,9% van de pensioengrondslag.
3. De door werkgever verschuldigde premie is 23% van het pensioengevend salaris. In dit percentage is de werknemersbijdrage uit lid 2 inbegrepen.
4. Indien en voor zover de in lid 3 genoemde verschuldigde premie méér bedraagt dan de in lid 1 bedoelde aan te wenden premie, kan het meerdere toegevoegd aan een door PGB aangehouden premie-egalisatiedepot. Indien in enig jaar de verschuldigde premie lager is dan de in lid 1 bedoelde benodigde premie, kan het verschil aan dit depot worden onttrokken, voor zover het saldo toereikend is. Ook kan het saldo gebruikt worden voor de financiering en inkoop van (extra) toeslagverlening voor de deelnemers. Indien en voor zover het depotsaldo daarvoor in enig jaar niet toereikend is, wordt overeenkomstig artikel 32 lid 1 van Deel I Basisregeling de jaarlijkse opbouw van het ouderdomspensioen en partnerpensioen op zodanige wijze verlaagd dat de door de werkgever verschuldigde premie (weer) voldoende is voor inkoop van pensioen bij PGB. In afwijking van artikel 32 lid 1 van Deel I Basisregeling wordt de verlaging van de opbouw niet afhankelijk gesteld van een oordeel van het bestuur of van de aanwezigheid van een algemene reserve bij PGB.

9. Voorwaardelijke backservice

1. De bepalingen in dit artikel zijn uitsluitend van toepassing op de pensioenaanspraken van de deelnemer, die op en na 31 december 2005 in dienst van een aangesloten onderneming van werkgever was.
2. Voor deelnemers als bedoeld in sub a zijn per 1 januari 2006 voorwaardelijke overgangsaanspraken op ouderdomspensioen en partnerpensioen berekend volgens de navolgende systematiek:
 - a. Voor de deelnemer is een fictieve aanspraak op tijdelijk ouderdomspensioen met ingangleeftijd 62 jaar vastgesteld, berekend als het product van 1,89%, het aantal deelnemersjaren vastgesteld volgens artikel 8 van het per 1 januari 2006 geldende pensioenreglement, voor zover gelegen vóór 1 januari 2006 en het per 31 december 2005 geldende pensioensalaris. Op het aldus berekende bedrag wordt, voor zover van toepassing, de aanspraak op prepensioen waarop de deelnemer op grond van het op 31 december 2005 geldende pensioenreglement van het Pensioenfonds aanspraak heeft behouden, in mindering gebracht. Negatieve bedragen worden op nul gesteld.
 - b. De volgens sub 1 berekende aanspraak wordt op basis van collectief actuariael gelijkwaardige factoren omgerekend naar een overgangsaanspraak op ouderdomspensioen, uit te keren vanaf de standaard pensioendatum in het per 1 januari 2006 geldende pensioenreglement van werkgever, en een overgangsaanspraak op partnerpensioen. De overgangsaanspraken worden hierbij zodanig vastgesteld dat de overgangsaanspraak op partnerpensioen 70% van de overgangsaanspraak op ouderdomspensioen bedraagt.
 - c. De te verkrijgen overgangsaanspraken zijn maximaal gelijk aan de aanspraken die corresponderen met de nog niet benutte fiscale ruimte over de deelnemersjaren gelegen vóór 1 januari 2006. Deze resterende fiscale ruimte wordt vastgesteld op basis van hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 zoals die luidde in 2006, uitgaande van een eindloonstelsel met een opbouwpercentage van 2, een franchise van € 11.354,- en een pensioenleeftijd van 65.
 - d. Op de overgangsaanspraken VPL is vanaf de 1 januari 2016 het toeslagenbeleid van PGB van toepassing.
3. Voor zover de overgangsaanspraak op 1 januari 2016 nog niet is gefinancierd wordt deze in de periode vanaf 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 dan wel tot het eerder bereiken van de 65-jarige leeftijd in gelijke delen per deelnemersjaar verworven. Indien het deelnemerschap eindigt, anders dan wegens pensionering of overlijden, houdt de gewezen deelnemer een premievrij recht op uitsluitend het reeds opgebouwde en gefinancierde deel van de overgangsaanspraken. De alsdan verkregen overgangsaanspraken worden toegevoegd aan de pensioenaanspraken die aan de gewezen deelnemer worden toegekend uit hoofde van de premievrijmaking. Het nog niet gefinancierde deel van de overgangsaanspraak kan worden verlaagd als de collectieve beschikbare premie niet toereikend is.

10. Collectieve WIA Excedentpensioen

Er is een collectieve WIA-excedent verzekering. Bij algehele arbeidsongeschiktheid bedraagt het arbeidsongeschiktheidspensioen 70% van het verschil tussen het pensioengevend jaarinkomen verminderd met het maximum dagloon op jaarbasis dat ten grondslag ligt aan de berekening van de uitkeringen ingevolge de WIA. De premie bedraagt 1,6% van de verzekerde grondslag. De verzekerde grondslag is gedefinieerd als 70% van het positieve verschil tussen het pensioengevend salaris en het maximum dagloon op jaarbasis dat ten grondslag ligt aan de berekening van de uitkeringen ingevolge de WIA.

11. Collectieve ANW Plus verzekering

1. Werknemers zijn verzekerd van een tijdelijk nabestaandenpensioen conform de artikelen 17 lid 2 van het Uitvoeringsreglement PGB en 28 van het Pensioenreglement (ANW Plus verzekering).
2. De hoogte van deze ANW Plus verzekering bedraagt per 1 januari 2017: € 7.218,00.
3. De premie bedraagt 2% van het verzekerd bedrag en is volledig voor rekening van de werknemer.

12. Extra voorwaardelijke toeslagverlening

Jaarlijks kan door de Werkgever aan werknemers, die op toekenningsdatum een aanspraak of recht hebben bij PGB dat voortvloeit uit een dienstverband met Werkgever, een additionele toeslag worden verleend voor zover de middelen uit het premiedepot dit toelaten.

Bijlagen

Bijlage I Bedragen 2017

Maximum ANW Plus verzekering	:	€ 17.381,00 per jaar
Afkoopbedrag	:	€ 467,89 per jaar

Bijlage II Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen

De richtlijn, als bedoeld in artikel 13 van dit reglement, voor de besluitvorming over de ontwikkeling van pensioenen ziet er vanaf 1 januari 2017 als volgt uit:

Bij een dekkingsgraad van:	Kunnen de pensioenen zich als volgt ontwikkelen:
Onder de 105**%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt en verplichte onvoorwaardelijke korting als 5 jaar onder 105**%
105**% tot 110%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt
110% tot 130***%	pro rata toeslag (percentage van 2%)
130***% en hoger	toeslag van 2%, plus eventueel: 1. ongedaan maken van een doorgevoerde korting en/of 2. een extra toeslag van maximaal 1%***

*het minimaal vereist eigen vermogen van het fonds

**Dit percentage is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van het jaar waarin het besluit tot toeslagverlening wordt genomen.

***Vanaf 1 maart 2015 kent het fonds niet meer de mogelijkheid een inhaaltoeslag te verlenen. De mogelijkheid van een extra toeslag is hiervoor in de plaats gekomen.

De genoemde percentages * en ** zijn naar boven afgerond en staan niet vast, maar worden conform de wettelijke voorschriften periodiek opnieuw vastgesteld.

Bijlage III Inkooptarieven¹ voor ouderdomspensioen en partnerpensioen

geldend vanaf 1-1-2017

Pensioenrichtleeftijd 67								
Inkooptarieven voor OP ₆₇ ² en partnerpensioen (PP)								
Leeftijd ³	OP ₆₇	Latent PP	Ingegaan PP		Leeftijd ³	OP ₆₇	Latent PP	Ingegaan PP
16	7,285	1,973	47,607		42	13,241	4,508	37,448
17	7,469	2,045	47,346		43	13,496	4,628	36,893
18	7,656	2,120	47,076		44	13,749	4,748	36,324
19	7,848	2,198	46,798		45	13,998	4,867	35,744
20	8,044	2,277	46,512		46	14,242	4,986	35,150
21	8,244	2,358	46,216		47	14,481	5,104	34,545
22	8,448	2,441	45,912		48	14,714	5,219	33,929
23	8,656	2,526	45,597		49	14,941	5,332	33,299
24	8,868	2,612	45,273		50	15,163	5,443	32,656
25	9,085	2,701	44,937		51	15,379	5,550	32,000
26	9,305	2,791	44,592		52	15,591	5,653	31,334
27	9,529	2,883	44,236		53	15,800	5,751	30,657
28	9,757	2,978	43,868		54	16,008	5,845	29,967
29	9,989	3,075	43,490		55	16,215	5,932	29,265
30	10,224	3,174	43,100		56	16,424	6,013	28,552
31	10,463	3,275	42,698		57	16,634	6,087	27,828
32	10,705	3,378	42,284		58	16,846	6,152	27,093
33	10,951	3,483	41,857		59	17,060	6,209	26,350
34	11,199	3,590	41,419		60	17,274	6,257	25,596
35	11,449	3,699	40,968		61	17,491	6,292	24,836
36	11,702	3,809	40,504		62	17,707	6,317	24,069
37	11,957	3,922	40,028		63	17,922	6,331	23,291
38	12,213	4,037	39,538		64	18,138	6,332	22,506
39	12,470	4,153	39,035		65	18,356	6,320	21,715
40	12,728	4,270	38,519		66	18,577	6,294	20,919
41	12,985	4,389	37,990		67	18,806	6,243	20,119

¹ Inkoopsummen gefinancierd met externe middelen worden met 2% kostenopslag verhoogd.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

³ Dit is de leeftijd van de deelnemer op het moment van inkoop van het OP, dan wel de leeftijd van de partner op het moment van inkoop van PP.

Voorbeelden

* Inkoop van € 1 OP₆₇ kost een 54-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 16,008 = € 16,01

* Inkoop van € 1.200 OP₆₇ kost een 28-jarige deelnemer eenmalig € 1.200 x 9,757 = € 11.708,40

* Inkoop van € 1 latent partnerpensioen kost een 55-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 5,932 = € 5,93

* Inkoop van € 100 OP₆₇ in combinatie met 70% (= € 70) latent partnerpensioen

kost een 41-jarige deelnemer eenmalig € 100 x 12,985 + € 70 x 4,389 = € 1.605,73

* Inkoop van € 1 ingegaan partnerpensioen kost een 55-jarige partner eenmalig € 1 x 29,265 = € 29,27

Bijlage IV Factoren bij Hoofdstuk V Flexibele pensionering

Schema bij artikel 14: uitruil van partnerpensioenen (PP) voor extra ouderdompensioenen (OP)
geldend vanaf 01-01-2017

Pensioenrichtleeftijd 65		
Factoren voor het uitruilen van PP voor extra OP ₆₅ ¹		
Leeftijd	PP dat wordt uitgeruild	Extra OP ₆₅
55	100	32,6
56	100	32,6
57	100	32,6
58	100	32,5
59	100	32,4
60	100	32,3
61	100	32,1
62	100	31,8
63	100	31,5
64	100	31,1
65	100	30,7

Pensioenrichtleeftijd 67		
Factoren voor het uitruilen van PP voor extra OP ₆₇ ²		
Leeftijd	PP dat wordt uitgeruild	Extra OP ₆₇
55	100	36,2
56	100	36,2
57	100	36,2
58	100	36,2
59	100	36,0
60	100	35,9
61	100	35,6
62	100	35,3
63	100	35,0
64	100	34,6
65	100	34,1
66	100	33,5
67	100	32,9

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdompensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdompensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* Uitruil op 65-jarige leeftijd van € 200 partnerpensioenen geeft een aanspraak op 2 x 30,7 = € 61,40 OP₆₅

* Uitruil op 67-jarige leeftijd van € 200 partnerpensioenen geeft een aanspraak op 2 x 32,9 = € 65,80 OP₆₇

Schema bij artikel 15: uitruil van ouderdomspensioen (OP) voor extra partnerpensioen (PP)
geldend vanaf 01-01-2017

Pensioenrichtleeftijd 65					
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₅ ¹ voor extra PP					
Leef-tijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild	Extra PP	Leef-tijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild	Extra PP
16	24,1	100	41	30,1	100
17	24,4	100	42	30,3	100
18	24,7	100	43	30,6	100
19	25,0	100	44	30,8	100
20	25,2	100	45	31,0	100
21	25,5	100	46	31,2	100
22	25,8	100	47	31,4	100
23	26,0	100	48	31,6	100
24	26,2	100	49	31,8	100
25	26,5	100	50	32,0	100
26	26,7	100	51	32,2	100
27	27,0	100	52	32,3	100
28	27,2	100	53	32,4	100
29	27,4	100	54	32,5	100
30	27,7	100	55	32,6	100
31	27,9	100	56	32,6	100
32	28,1	100	57	32,6	100
33	28,3	100	58	32,5	100
34	28,6	100	59	32,4	100
35	28,8	100	60	32,3	100
36	29,0	100	61	32,1	100
37	29,2	100	62	31,8	100
38	29,5	100	63	31,5	100
39	29,7	100	64	31,1	100
40	29,9	100	65	30,7	100

Pensioenrichtleeftijd 67					
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₇ ² voor extra PP					
Leef-tijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild	Extra PP	Leef-tijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild	Extra PP
16	26,8	100	41	33,5	100
17	27,1	100	42	33,7	100
18	27,4	100	43	34,0	100
19	27,7	100	44	34,2	100
20	28,0	100	45	34,4	100
21	28,3	100	46	34,7	100
22	28,6	100	47	34,9	100
23	28,9	100	48	35,1	100
24	29,2	100	49	35,3	100
25	29,4	100	50	35,5	100
26	29,7	100	51	35,7	100
27	30,0	100	52	35,9	100
28	30,2	100	53	36,0	100
29	30,5	100	54	36,1	100
30	30,7	100	55	36,2	100
31	31,0	100	56	36,2	100
32	31,2	100	57	36,2	100
33	31,5	100	58	36,2	100
34	31,7	100	59	36,0	100
35	32,0	100	60	35,9	100
36	32,2	100	61	35,6	100
37	32,5	100	62	35,3	100
38	32,7	100	63	35,0	100
39	33,0	100	64	34,6	100
40	33,2	100	65	34,1	100
			66	33,5	100
			67	32,9	100

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* Uitrui op 65-jarige leeftijd van 2 x 30,7 = € 61,40 OP₆₅ geeft een aanspraak op partnerpensioen van 2 x 100 = € 200

* Uitrui op 67-jarige leeftijd van 3 x 32,9 = € 98,70 OP₆₇ geeft een aanspraak op partnerpensioen van 3 x 100 = € 300

Schema bij artikel 16: vervroeging en uitstel van ouderdomspensioen
geldend vanaf 01-01-2017

A. Vervroeging van ouderdomspensioen (OP)

Pensioenrichtleeftijd 65	
Percentages voor het vervroegen van OP ₆₅ ¹	
Leeftijd waarnaar wordt vervroegd	Percentage waarmee het OP ₆₅ wordt verlaagd
55	36,0%
56	33,4%
57	30,7%
58	27,8%
59	24,6%
60	21,2%
61	17,6%
62	13,7%
63	9,4%
64	4,9%
65	0,0%

Pensioenrichtleeftijd 67	
Percentages voor het vervroegen van OP ₆₇ ²	
Leeftijd waarnaar wordt vervroegd	Percentage waarmee het OP ₆₇ wordt verlaagd
55	42,4%
56	40,1%
57	37,6%
58	35,0%
59	32,1%
60	29,1%
61	25,8%
62	22,3%
63	18,5%
64	14,4%
65	10,0%
66	5,2%
67	0,0%

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **60** een ouderdomspensioen van [€ 1.000] – [21,2% van € 1.000] = € 1.000 - € 212 = € 788

* € 1.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd **60** een ouderdomspensioen van [€ 1.000] – [29,1% van € 1.000] = € 1.000 - € 291 = € 709

B. Uitstel van ouderdomspensioen (OP)

Pensioenrichtleeftijd 65	
Percentages voor het uitstellen van OP ₆₅ ¹	
Leeftijd waarnaar wordt uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₅ wordt verhoogd
65 + 1 maand	0,4%
65 + 2 maanden	0,9%
65 + 3 maanden	1,3%
65 + 4 maanden	1,8%
65 + 5 maanden	2,2%
65 + 6 maanden	2,7%
65 + 7 maanden	3,1%
65 + 8 maanden	3,5%
65 + 9 maanden	4,0%
65 + 10 maanden	4,4%
65 + 11 maanden	4,9%
66	5,3%
67	11,1%
68	17,6%
69	24,7%
70	32,6%

Pensioenrichtleeftijd 67	
Percentages voor het uitstellen van OP ₆₇ ²	
Leeftijd waarnaar wordt uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₇ wordt verhoogd
68	5,8%
69	12,2%
70	19,3%

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **65 en 3 maanden** een ouderdomspensioen van
 $[\text{€ } 1.000] + [1,3\% \text{ van € } 1.000] = \text{€ } 1.000 + \text{€ } 13 = \text{€ } 1.013$

* € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **67** een ouderdomspensioen van
 $[\text{€ } 1.000] + [11,1\% \text{ van € } 1.000] = \text{€ } 1.000 + \text{€ } 111 = \text{€ } 1.111$

* € 2.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd **68** een ouderdomspensioen van
 $[\text{€ } 2.000] + [5,8\% \text{ van € } 2.000] = \text{€ } 2.000 + \text{€ } 116 = \text{€ } 2.116$

Schema bij artikel 17: Tijdelijk ouderdomspensioen (TOP)
geldend vanaf 01-01-2017

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 65	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
55	1,778
56	1,994
57	2,257
58	2,597
59	3,065
60	3,717
61	4,682
62	6,299
63	9,638
64	19,408

Pensioenrichtleeftijd 67	
OP ₆₇ ² omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 67	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₇ per jaar
55	1,358
56	1,494
57	1,660
58	1,857
59	2,115
60	2,436
61	2,876
62	3,484
63	4,405
64	5,944
65	9,000
66	18,231

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP <u>vanaf</u> leeftijd 65	
Leeftijd aan het <u>eind</u> van het TOP	TOP per maand bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
65 + 1 maand	20,917
65 + 2 maanden	9,343
65 + 3 maanden	6,494
65 + 4 maanden	4,713
65 + 5 maanden	3,871
65 + 6 maanden	3,170
65 + 7 maanden	2,772
65 + 8 maanden	2,464
65 + 9 maanden	2,167
65 + 10 maanden	1,977
65 + 11 maanden	1,784
66	1,656
67	0,834

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* Het omruilen van € 5.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **60** tot leeftijd **65** een TOP van € 5.000 x 3,717 = € 18.585 per jaar

* Het omruilen van € 3.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd **64** tot leeftijd **67** een TOP van € 3.000 x 5,944 = € 17.832 per jaar

* Het omruilen van € 100 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **65** tot leeftijd **65 en 2 maanden** een TOP van
€ 100 x 9,343 = € 934,30 per maand

* Het omruilen van € 500 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd **65** tot leeftijd **66** een TOP van € 500 x 1,656 = € 828 per maand

Schema bij artikel 18: Getrapt pensioen (TRAP)
geldend vanaf 01-01-2017

De onderstaande varianten van getrapt pensioen zijn mogelijk.

Trapvorm	Lengte trap	Uitkerings-verhouding	Pensioenrichtleeftijd 65	Pensioenrichtleeftijd 67	
			Percentage van het OP ₆₅ ¹ bij TRAP vanaf leeftijd 65	Percentage van het OP ₆₇ ² bij TRAP vanaf leeftijd 67	
			TRAP-percentages	TRAP-percentages	
Hoog - Laag	5 jaar	100: 75	van leeftijd 65 tot 70: 123,00% vanaf leeftijd 70: 92,25%	van leeftijd 67 tot 72: 122,00% vanaf leeftijd 72: 91,50%	
		100: 90	van leeftijd 65 tot 70: 108,00% vanaf leeftijd 70: 97,20%	van leeftijd 67 tot 72: 107,00% vanaf leeftijd 72: 96,30%	
	10 jaar	100: 75	van leeftijd 65 tot 75: 115,00% vanaf leeftijd 75: 86,25%	van leeftijd 67 tot 77: 113,00% vanaf leeftijd 77: 84,75%	
		100: 90	van leeftijd 65 tot 75: 105,00% vanaf leeftijd 75: 94,50%	van leeftijd 67 tot 77: 105,00% vanaf leeftijd 77: 94,50%	
	Laag – Hoog	5 jaar	75: 100	van leeftijd 65 tot 70: 79,00% vanaf leeftijd 70: 105,33%	van leeftijd 67 tot 72: 80,00% vanaf leeftijd 72: 106,67%
			90:100	van leeftijd 65 tot 70: 92,00% vanaf leeftijd 70: 102,22%	van leeftijd 67 tot 72: 92,00% vanaf leeftijd 72: 102,22%

De TRAP-percentages voor de gehele pensioenrichtleeftijd 66 worden op dezelfde manier bepaald en afgerond. De TRAP-percentages voor een TRAP die ingaat tussen 65 en 67 jaar worden berekend door interpolatie en worden niet afgerond.

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdompensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdompensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* € 10.000 OP₆₅ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste *vijf* jaar 100% en daarna 75%,
vanaf leeftijd 65 een ouderdompensioen van € 10.000 x 123% = € 12.300 tot leeftijd 70
en vanaf leeftijd 70 een ouderdompensioen van € 10.000 x 92,25% = € 9.225.

* € 10.000 OP₆₇ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste *tien* jaar 100% en daarna 75%,
vanaf leeftijd 67 een ouderdompensioen van € 10.000 x 113% = € 13.000 tot leeftijd 77
en vanaf leeftijd 77 een ouderdompensioen van € 10.000 x 84,75% = € 8.475.

* € 10.000 OP₆₅ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste *vijf* jaar 75% en daarna 100%,
vanaf leeftijd 65 een ouderdompensioen van € 10.000 x 79% = € 7.900 tot leeftijd 70
en vanaf leeftijd 70 een ouderdompensioen van € 10.000 x 105,33% = € 10.533.

Schema bij artikel 19: Gelijk overlevingspensioen (GOP)
geldend vanaf 01-01-2017

Bij Gelijk overlevingspensioen (GOP) wordt eerst een verhouding van 100% ouderdomspensioen en 70% partnerpensioen gerealiseerd. Vervolgens wordt bij in leven zijn van zowel de gepensioneerde als de partner, 100% van het ouderdomspensioen uitgekeerd. Bij overlijden van de deelnemer óf de partner, wordt het GOP-percentage uitgekeerd.

Pensioenrichtleeftijd 65	
GOP-percentage bij OP ₆₅ ¹	
Leeftijd	GOP-percentage
55	78%
56	
57	
58	
59	
60	
61	
62	
63	
64	
65	
66	
67	
68	
69	
70	

Pensioenrichtleeftijd 67	
GOP-percentage bij OP ₆₇ ²	
Leeftijd	GOP-percentage
55	78%
56	
57	
58	
59	
60	
61	
62	
63	
64	
65	
66	
67	
68	
69	
70	

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* Bij € 1.000 OP₆₅ en € 700 partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn.
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.

* Bij € 1.000 OP₆₇ en € 700 partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn.
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.

Pensioenreglement Bijlage V Afkoopfactoren voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen

geldend vanaf 01-01-2017

Pensioenrichtleeftijd 65											
Afkoopfactoren voor OP65 ¹ en latent partnerpensioen (PP)											
Leeftijd	OP65	PP	Leeftijd	OP65	PP	Leeftijd	OP65	PP	Leeftijd	OP65	PP
16	7,911	1,896	29	10,872	2,955	42	14,393	4,333	55	17,553	5,701
17	8,112	1,966	30	11,129	3,050	43	14,663	4,448	56	17,782	5,779
18	8,317	2,038	31	11,390	3,147	44	14,929	4,563	57	18,011	5,850
19	8,527	2,112	32	11,654	3,247	45	15,190	4,678	58	18,241	5,913
20	8,742	2,188	33	11,922	3,348	46	15,445	4,792	59	18,470	5,967
21	8,961	2,266	34	12,192	3,451	47	15,693	4,905	60	18,695	6,013
22	9,184	2,346	35	12,464	3,555	48	15,937	5,016	61	18,920	6,047
23	9,413	2,428	36	12,739	3,661	49	16,176	5,125	62	19,142	6,071
24	9,645	2,511	37	13,014	3,769	50	16,409	5,231	63	19,361	6,084
25	9,882	2,595	38	13,291	3,879	51	16,639	5,334	64	19,582	6,085
26	10,124	2,682	39	13,568	3,991	52	16,868	5,433	65	19,804	6,074
27	10,369	2,771	40	13,844	4,104	53	17,096	5,527			
28	10,618	2,862	41	14,120	4,218	54	17,325	5,617			

Pensioenrichtleeftijd 67											
Afkoopfactoren voor OP67 ² en latent partnerpensioen (PP)											
Leeftijd	OP67	PP	Leeftijd	OP67	PP	Leeftijd	OP67	PP	Leeftijd	OP67	PP
16	7,072	1,896	29	9,696	2,955	42	12,853	4,333	55	15,740	5,701
17	7,250	1,966	30	9,925	3,050	43	13,101	4,448	56	15,943	5,779
18	7,432	2,038	31	10,157	3,147	44	13,346	4,563	57	16,147	5,850
19	7,618	2,112	32	10,392	3,247	45	13,587	4,678	58	16,353	5,913
20	7,808	2,188	33	10,630	3,348	46	13,825	4,792	59	16,560	5,967
21	8,002	2,266	34	10,870	3,451	47	14,057	4,905	60	16,768	6,013
22	8,200	2,346	35	11,114	3,555	48	14,283	5,016	61	16,978	6,047
23	8,402	2,428	36	11,359	3,661	49	14,503	5,125	62	17,187	6,071
24	8,608	2,511	37	11,606	3,769	50	14,718	5,231	63	17,397	6,084
25	8,818	2,595	38	11,855	3,879	51	14,928	5,334	64	17,606	6,085
26	9,032	2,682	39	12,105	3,991	52	15,134	5,433	65	17,818	6,074
27	9,250	2,771	40	12,354	4,104	53	15,337	5,527	66	18,033	6,049
28	9,471	2,862	41	12,604	4,218	54	15,539	5,617	67	18,255	6,000

¹ OP65 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65.

² OP67 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67.

Voorbeelden

* Het afkoopbedrag van € 100 OP65 is voor een 30-jarige € 100 x 11,129 = € 1.112,90

* Het afkoopbedrag van € 100 OP67 is voor een 50-jarige € 100 x 14,718 = € 1.471,80

* Het afkoopbedrag van € 50 latent partnerpensioen behorend bij OP65 is voor een 60-jarige € 50 x 5,231 = € 261,55

* Het afkoopbedrag van bij € 100 OP67 in combinatie met een latent partnerpensioen van € 35 is voor een 40-jarige € 100 x 12,354 + € 35 x 4,104 = € 1.379,04

geldend vanaf 1-1-2017

Het tarief van de ANW-hiaat verzekering wordt berekend door de vermenigvuldiging van een factor voor de deelnemer met een factor voor de partner. De factor voor de partner is afhankelijk van de einddatum van de uitkering. Momenteel is de einddatum van de uitkering gesteld op de AOW-ingangsdatum van de partner.

ANW-hiaat verzekering					
Tarief voor een verzekerd bedrag van € 1= Factor deelnemer x Factor partner					
Leeftijd deelnemer/ partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum	Leeftijd deelnemer / partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum
16	0,00007	40,537	41	0,00039	24,793
17	0,00008	40,081	42	0,00043	23,969
18	0,00010	39,611	43	0,00048	23,132
19	0,00012	39,129	44	0,00053	22,283
20	0,00012	38,635	45	0,00058	21,424
21	0,00013	38,126	46	0,00065	20,554
22	0,00013	37,604	47	0,00074	19,678
23	0,00014	37,068	48	0,00081	18,795
24	0,00015	36,517	49	0,00089	17,905
25	0,00015	35,951	50	0,00099	17,006
26	0,00016	35,370	51	0,00111	16,100
27	0,00015	34,774	52	0,00124	15,187
28	0,00017	34,163	53	0,00137	14,265
29	0,00018	33,537	54	0,00151	13,333
30	0,00018	32,895	55	0,00169	12,389
31	0,00019	32,236	56	0,00185	11,434
32	0,00020	31,562	57	0,00207	10,467
33	0,00021	30,872	58	0,00229	9,488
34	0,00023	30,166	59	0,00249	8,500
35	0,00024	29,444	60	0,00279	7,501
36	0,00025	28,707	61	0,00307	6,495
37	0,00028	27,954	62	0,00337	5,482
38	0,00030	27,186	63	0,00374	4,469
39	0,00033	26,403	64	0,00412	3,450
40	0,00036	25,605	65	0,00457	2,436

Voorbeelden

* Voor een deelnemer van 50 jaar met een partner van 45 jaar,

is het tarief voor een verzekerd bedrag van € 1.000 bij uitkering tot de AOW-ingangsdatum van de partner (= 67 jaar):

$$\begin{array}{rclclcl}
 \text{€ 1.000} & \times & \text{factor deelnemer 50 jaar} & \times & \text{factor partner 45 jaar} & = \\
 \text{€ 1.000} & \times & 0,00099 & \times & 21,424 & = \text{€ 21,21}
 \end{array}$$

Bij de tarieven, factoren en percentages uit bijlage III, IV, V en VI is uitgegaan van algemeen aanvaardbare actuariële grondslagen en is rekening gehouden met collectieve actuariële gelijkwaardigheid.